

Vastaukset Päijät-Hämeen hyvinvointialueen kysymyksiin

khall 06.11.2023 § 231

1096/02.02.02/2023

Päätös	Ehdotus hyväksyttiin. Jäsen Jarmo Ruuth ilmoitti esteellisyydestään Hallintolain 28 §:n kohdan 5 perusteella ja poistui kokouksesta klo 13.54-14.14 väliseksi ajaksi eikä osallistunut asian käsittelyyn. Tämän asian osalta pöytäkirjantarkastajana toimii Jouko Rajajärvi.
Esittelijä	kaupunginjohtaja Parkkonen, Jari
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää, että se ei ota kantaa Päijät-Hämeen hyvinvointialueen kyselyyn, koska hyvinvointialue on kaupungista riippumaton itsenäinen organisaatio, joka hoitaa sopimuksensa itsenäisesti eikä kaupunki ole sopimusosapuoli asiassa. Kaupunginhallitus toteaa myös, että Heinolan kaupungilla ei ole riittävää tietoa palkkaharmonisaation pohjana olevasta neuvottelutuloksesta, sen perusteena olevista laskelmista ja niiden kuntakohtaisesta kohdentumisesta eikä palkkaharmonisaation kustannuksien vastuullisuuden juridisesta perustasta. Kaupunginhallitus myös toteaa, että Heinola ei ole ollut osapuolena v. 2017 toteutetussa liikkeenluovutuksessa, johon palkkaharmonisaatiovaade olettaen perustuu ja eikä asia tämänkään perusteella kuulu Heinolan kaupungille.
Toimivalta	Heinolan kaupungin hallintosääntö 5 luku 22 §
Valmistelija	hallinto- ja kehitysjohtaja Hanna Hurmola-Remmi puh. 044 780 1420, etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	Päijät-Hämeen hyvinvointialue on 4.10.2023 lähettänyt lakanneen Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän jäsenkunnille kyselyn. Hyvinvointialue pyytää kaupunkia antamaan kirjallisen vastauksen seuraaviin kysymyksiin 31.10.2023 mennessä: - Hyväksyykö kuntanne KT:n näkemyksen siitä, että Päijät-Hämeen hyvinvointialue on oikeutettu allekirjoittamaan keskusneuvotteluissa saavutetun sovintosopimuksen erääntyneestä palkkasaatavasta koko takautuvan ajan osalta? - Hyväksyykö kuntanne seuraavat kunnallisen työmarkkinalaitoksen ja pääsopijajärjestöjen välisissä keskusneuvotteluissa neuvotellut periaatteet liikkeen luovutuksessa luovuttajan asemassa olleen Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän henkilöstön palkkojen

harmonisoinnista?

- Palkkojen harmonisoinnin takautuva vastuu alkaa 1.7.2020.
- Palkkojen harmonisoinnin taso on kunkin hinnoittelukohdan tehtävien vaativuuden arviointitason korkein tehtäväkohtainen palkka (vallitsevan oikeuskäytännön mukaisesti).

Hyvinvointialue arvioi, että Heinola kaupungin osuus palkkojen harmonisointikustannuksista vuosilta 2020-2022 olisi n. 1,3 milj. euroa. Yhteenlaskettu kaikkien kuntien arvioitu palkkaharmonisaation kustannusvaikutus viivästyskorkoineen on 37 371 931 euroa. Keskusneuvotteluissa on esitetty viivästyskoron maksamista 5,5 %:n mukaan.

Hyvinvointialueen käsityksen mukaan sen vastuu takautuvista palkkaeristä alkaa henkilöstön siirtymisestä hyvinvointialueelle 1.1.2023.

Keskusneuvotteluissa on neuvoteltu palkkatasoista ja takautuvasta harmonisointiajasta. Oletus on, että keskusneuvotteluiden ratkaisu tulee vielä tänä syksynä. Hyvinvointialue arvioi, että palkkaharmonisoinnista sopiminen johtaisi hyvinvointialueella edullisempaan lopputulokseen kuin asian ratkaisu työtuomioistuimessa.

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä

Heinolan kaupunki on ollut Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän jäsenkunta, mutta ei sosiaali- ja perusterveydenhuollon osalta, joista Heinolan kaupunki on huolehtinut itse 31.12.2022 asti. Kuntayhtymä on lakannut hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä vuodenvaihteessa 2022-2023. Samalla yhtymän henkilöstö on siirtynyt liikkeen luovutuksena Päijät-Hämeen hyvinvointialueelle. Siirtyneessä henkilöstössä oli sekä työ- että virkasuhteisia henkilöitä.

Päijät-Hämeen hyvinvointialueen kanta ja sen perusteet

Hyvinvointialueen edustajat ovat ilmoittaneet kantanaan hyvinvointialueen tulkinnan olevan, ettei ennen vuotta 2023 syntynyt palkantarkistuksen maksuvelvoite koske hyvinvointialuetta. Tulkinta nojaa siihen oletukseen, että kyseiset palkantarkistukset ovat erääntyneet ennen vuotta 2023. Käytännössä kyse lienee siitä, että palkansaajien saatavat tulisivat erääntymään lainvoimaisen tuomioistuimen päätöksen jälkeen takautuvasti (jos asia etenisi tuomioistuinkäsittelyyn).

Hyvinvointialueen edustajat ovat viitannet Korkeimman oikeuden ratkaisuun KKO 2021:76, joka käsittelee perusteettoman edun palautusta.

Lainsäädäntö

Lain sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan

uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta 18 §:n mukaan henkilöstön siirto kunnista ja kuntayhtymistä katsotaan liikkeen luovutukseksi.

Työsopimuslain 1 luvun 10 § 2 mom. mukaan: "Edellä 1 momentissa tarkoitettussa liikkeen luovutuksessa työnantajan luovutushetkellä voimassa olevista työsuhteista johtuvat oikeudet ja velvollisuudet siirtyvät liikkeen uudelle omistajalle tai haltijalle. Ennen luovutusta erääntyneestä työntekijän palkka- tai muusta työsuhteesta johtuvasta saatavasta vastaavat luovuttaja ja luovutuksensaaja yhteisvastuullisesti. Luovuttaja on kuitenkin luovutuksensaajalle vastuussa ennen luovutusta erääntyneestä työntekijän saatavasta, jollei muuta ole sovittu."

Samana sisältöinen säädös on myös laissa kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta 25 § 3 mom.

Heinolan kaupungin vastauksen perustelut

Kuten lainsäädännöstä käy ilmi, liikkeen luovutuksessa vastaa luovuttaja vain luovutushetkellä erääntyneistä työntekijöiden saatavista, jos muuta ei ole sovittu. Heinolan kaupungin tiedossa ei ole, että Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymään ja sitä kautta sen omistajiin kohdistuisi viime vuoden vaihteessa erääntyneenä olleita henkilöstön palkka- tai muita saatavia. Palkkaharmonisaatiosta johtuvat työntekijöiden saatavat eivät tietojemme mukaan ole vielä tänäkään päivänä erääntyneet.

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän ja Päijät-Hämeen hyvinvointialueen välisessä henkilöstön siirtosopimuksessa (allekirjoitettu 9.11.2022) on saatavista erikseen huomioituna vain luovutushetken lomapalkkavelka. Muista mahdollisista saatavista ei ole sovittu.

Hyvinvointialueen kantansa tueksi esittämä oikeustapaus KKO 2021:76, joka koskee perusteetonta etua, on sovellettavissa palkkaharmonisaatioasiaan palkansaajan oikeuksien näkökulmasta. Työnantajan maksuvelvollisuutta liikkeenluovutustilanteessa se ei käsittele. Tosiasiassa vetoamalla perusteettomaan etuun hyvinvointialue myöntää sen, että palkkaharmonisaatiosta johtuvat saatavat eivät olleet erääntyneet liikkeenluovutuksen hetkellä.

Sen sijaan Korkein oikeus on ennakkopäätöksissään (KKO 1988:2 ja KKO 1989:78) katsonut, että luovutuksensaaja vastaa yksinään luovutuksen jälkeen erääntyneistä saatavista riippumatta siitä, milloin saatava on ansaittu. Näiden oikeustapausten ajankohtana voimassa olevassa lainsäädännössä oli vastaavat säännökset kyseessä olevasta asiasta kuin nykyisinkin.

Heinolan kaupungin käsityksen mukaan se ei ole suoraan eikä Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän entisenä jäsenkuntana työsopimuslain 1 luvun 10 §:n, kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 25 §:n sekä hyvinvointikuntayhtymän ja

hyvinvointialueen välisen henkilöstön siirtosopimuksen perusteella palkkaharmonisaatioasian osapuoli.

Lainsäädäntöä tulee tulkita liikkeenluovuttajan maksuvelvollisuuden osalta siten, että saatava joko on tai ei ole luovutushetkellä erääntynyt. Tässä tapauksessa saatava ei ole vielä erääntynyt.

Heinolan kaupungin osalta palkkaharmonisaation kustannusten kohdentuminen ja perusteet ovat muutoinkin kyseenalaiset, koska Heinolan kaupunki on tuottanut sosiaali- ja perusterveydenhuollon palvelunsa itse 31.12.2022 asti ja nyt esitetty summa on yhtymän ilmoituksen mukaan jaettu yhtymän palvelukäytön suhteessa kaikille kunnille ilman, että tiedettäisiin miten se on täsmällisesti laskettu ja mikä osuus siitä on syntynyt erikoissairaanhoidon palveluista ja mikä sosiaali- ja perusterveydenhuollon palveluista. Oletettavaa on, että suurin osa on syntynyt v. 2017 toteutetun liikkeenluovutuksen perusteellamuusta kuin erikoissairaanhoidosta, jonka ei pitäisi koskea Heinolaa lainkaan, koska Heinola on hoitanut itse sosiaali- ja perusterveydenhuollon palvelut vuoteen 2023 asti. Eli koska vaade palkkaharmonisaatiosta perustuu v. 2017 toteutettuun liikkeenluovutukseen, jossa Heinola ei ole ollut mukana, ei kustannusta tällä perusteella edes voi osoittaa liikkeenluovutuksen ulkopuolisille.

Tiedoksianto

virallinen ote

Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Päijät-Hämeen hyvinvointialueen kunnat